

ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ РІЗНОГО РІВНЯ ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ І ТИПІВ КОНСТИТУЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ НОРМАТИВІВ ДЕРЖАВНИХ ТЕСТІВ

Василь СТЕФАНІШИН

Львівський державний інститут фізичної культури

Постановка проблеми. З розвитком наукової думки про закономірності психофізичних і психофізіологічних особливостей людини та залежності людини від етнічних, економічних та географічних умов, завжди панувала мета ефективних критеріїв оцінки дієздатності людини.

Наша країна відмовилася від скомпрометованого комплексу ГПО, але його прообраз – „Державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості України”, які викликають достатньо багато критики. Насамперед, Державні тести сповна відповідають вимогам принципу всебічного розвитку людини, не сприяють активізації рухової діяльності розвитку професійно-прикладних навичок і умінь.

Не відкидаючи саму ідею створення національної системи контролю за фізичною підготовленістю населення, назріла необхідність, як показує практика і наука останніх років, переглянути існуючі нормативні вимоги з точки зору їх адекватності функціональним можливостям тих, хто їх виконує; доповнити батарею нормативних вимог Державних тестів з тим, щоб вони дійсно стали програмно-нормативною основою навчальних програм всіх рівнів акредитації навчальних закладів.

Для удосконалення Державних тестів і методики підготовки до їх виконання захищено достатня кількість дисертацій [1, 2, 3], написано наукових статей і методичних рекомендацій [4]. Продовжується подальший пошук ефективних методів підготовки студентської молоді до виконання нормативних вимог державних тестів. Саме цій проблемі присвячена наша стаття.

Мета дослідження полягала у визначенні підготовки студентів різного рівня фізичного розвитку і типів конституції до виконання швидко-силових нормативів державних тестів.

Організація дослідження. Для вирішення поставленої мети нами використані медико-біологічні методи дослідження, за допомогою яких вивчено фізичний розвиток (довжина і маса тіла, окружність і екскурсія грудної клітки, ємність легень, артеріальний тиск, динамометрія і частота серцевих скорочень) і типологічні особливості конституції (соматотипи) студентів. Одночасно вивчено досліджений рівень фізичної підготовленості.

Дослідження проводилися на базі Львівського Національного університету Івана Франка. Визначався фізичний розвиток і фізична підготовленість окремих студентів чотирьох вікових груп чоловічої і жіночої статі. У 267 осіб підготовки відділення була проведена оцінка морфофункціональних особливостей за методами В.П. Чтецова, Н.Ю. Лутовиной и М.И. Уткиной (1978).

Результати дослідження. Проведення дослідження свідчать, що середньому рівні фізичного розвитку – об'єктивній передумові – студенти, як правило, мають досить низький рівень фізичної підготовленості. Якщо високий рівень фізичного розвитку студентів можна пов'язувати з такими чинниками, як умовами

вучання, житловими умовами, то низький рівень фізичної підготовленості необхідно забезпечувати низьким методичним забезпеченням навчання, поганою агітаційно-пропагандистською роботою кафедр фізичного виховання. Нами був проведений кореляційний аналіз, який виявив високий ступінь взаємозв'язку між фізичним розвитком і фізичною підготовленістю студентів – $r = 0,786$.

Вивчення типологічних особливостей студентів показало, що із числа обстежених студентів мускульний тип конституції виявлений у 79 (29,6%) осіб, черевний – у 51 (18,1%), червено-мускульний – у 32 (11,9%) мускульно-черевний – у 29 (10,9%), мускульно-грудний – у 22 (8,2%), грудно-граціальної – 17 (6,4%), астенічний – 9 (3,4%) та невизначений тип конституції – у 6 (2,2%).

Нормативний результат з бігу на 100 м не виконали тільки студенти червеного типу. У підтягуванні на перекладині червеного, червено-мускульного, грудно-граціального і астенічного типів. За результатами стрибка у довжину з місця недостатня фізична підготовленість виявилася у студентів червеного, мускульно-червеного і астенічного соматотипів.

Отримані дані свідчать про необхідність розробки диференційованої підготовки студентів до виконання Державних тестів, з врахуванням їхніх морфофункціональних особливостей.

У зв'язку з тим, що антропометрична оцінка типу конституції потребує певних знань і навичок, нами зроблена спроба класифікувати вказані типи за допомогою фізичних тестів (ручна динамометрія, стрибки у довжину з місця, біг 100 м). Підставою для такої спроби слугували одержані нами результати дослідження про взаємозв'язок між типом конституції з відповідним рівнем прояву названих контрольних випробувань.

Стандартна підготовка студентів підготовчого відділення до виконання силових нормативів Державних тестів виявилася малоефективною для осіб червеного (за всіма вправами), мускульно-грудного, грудно-мускульного і грудно-мускульного типів конституції.

Висновки

1. Однією з основних причин невідповідності фізичної підготовленості фізичному розвитку студентів є некваліфіковане забезпечення навчально-виховного процесу з фізичного виховання.

2. Для якісної фізичної підготовки студентів конкретного типу конституції до виконання силових нормативів державних тестів необхідно використовувати диференційований підхід у практиці роботи.

Література

- Григор'єв Г.С. *Методика підготовки многоборців ГТО 18-24 лет: Автореф. дис. ... канд. пед. наук. (13.00.04).* – М., 1992. – 24 с.
- Сидорук В.Д. *Вдосконалення нормативних основ фізичного виховання студентів з метою фізичної підготовки основного відділення вузу: Автореф. дис. ... канд. пед. наук. (13.00.04).* – К.: УДУФВС, 1997. – 24 с.
- Козубова О.Т. *Фізична і розумова працездатність студентів з низьким рівнем фізичної підготовленості: Дис. ... канд. з фіз. вих. і спорту (24.00.02).* – Л., 2005. – С. 146–141.
- Сидорук В.Д., Стефанишин В.М. *Наукові підходи до удосконалення Державних тестів з фізичного виховання як нормативної основи управління фізичної підготовки студентів //*

Біосоціокультурні та педагогічні елементи фіз. вих. і спорту: Мат. II Всеукр. наук. конф. – Суми, 2005. – С. 195-201.

ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ РІЗНОГО РІВНЯ ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ І ТИПІВ КОНСТИТУЦІЇ ТІЛА ДО ВИКОНАННЯ НОРМАТИВІВ ДЕРЖАВНИХ ТЕСТІВ

Василь СТЕФАНІШИН

Львівський державний інститут фізичної культури

Анотація. В роботі розкриваються можливі шляхи підвищення ефективності підготовки студентів до успішного виконання вимог Державних тестів з швидкісно-силових нормативів з урахування їхнього фізичного розвитку і типів конституції тіла.

Ключові слова: фізична підготовка, студенти, швидкісно-силові нормативи, фізичне розвиток, тип конституції

ПОДГОТОВКА СТУДЕНТОВ РАЗНОГО УРОВНЯ ФИЗИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ И ТИПОВ КОНСТИТУЦИИ К ВЫПОЛНЕНИЮ НОРМАТИВОВ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ТЕСТОВ

Василий СТЕФАНІШИН

Львовский государственный институт физической культуры

Аннотация. В работе раскрываются возможные пути повышения эффективности подготовки студентов к успешному выполнению требований Государственных тестов скоростно-силовым нормативам с учетом их физического развития и типов конституции тела.

Ключевые слова: физическая подготовка, студенты, скоростно-силовые нормативы, физическое развитие, тип конституции.

STUDENTS' OF DIFFERENT LEVEL OF PHYSICAL DEVELOPMENT AND TYPE OF BODY CONSTITUTION TRAINING FOR COMPLETION OF STATE TESTS DEMANDS

Vasyl STEFANYSHYN

Lviv State Institute of Physical Culture

Abstract. Possible ways of effectiveness of students' training improvement for successful completion of State tests demands in speed-force norms taking into account their physical development and types of body constitution are being revealed in the article.

Key words: physical training, students, speed-force norms, physical development, body constitution